

**Metodické usmernenie
Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 21. apríla 2015 č. 2/2015**

**k povinnosti poisťovateľa poskytnúť klientovi pred uzatvorením
niektorých druhov poistenia oceňovacie tabuľky a k možnostiam
jednostrannej zmeny ich obsahu**

Národná banka Slovenska, Útvary dohľadu nad finančným trhom na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov vydáva toto metodické usmernenie:

I.

Predmet a účel

1. Právna úprava ochrany spotrebiteľa je dynamicky sa rozvíjajúcim právnym odvetvím, ktoré je okrem množstva vnútroštátnych predpisov stále podrobnejšie upravované aj právnymi aktmi Európskej únie. Výsledok harmonizácie týchto dvoch skupín noriem k svojej správnej realizácii vyžaduje predovšetkým dôsledný výklad.
2. Národná banka Slovenska vychádzajúc zo svojich znalostí a praktických skúseností prostredníctvom tohto metodického usmernenia poskytuje za účelom dodržiavania princípu právnej istoty subjektom vykonávajúcim poisťovacie činnosť právny výklad k povinnosti poskytnúť klientovi pred uzatvorením niektorých druhov poistenia oceňovacie tabuľky a k možnostiam jednostrannej zmeny ich obsahu.
3. Metodické usmernenie v snahe napomôcť k realizácii správnej trhovej praxe tiež upresňuje ako bude Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu postupovať, a ako bude vykladať a aplikovať ustanovenia právnych predpisov. Predmetom tohto metodického usmernenia je aj výklad obsahu súvisiacich pojmov a výklad obsahu práv a povinností ukladaných príslušnými ustanoveniami právnych predpisov dohliadaným subjektom.

II.

Dotknuté ustanovenia právnych predpisov

4. Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska opiera svoj právny názor vyjadrený v tomto metodickom usmernení predovšetkým o tieto ustanovenia právnych predpisov:
  - ustanovenie bodu 28 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES o životnom poistení,
  - ustanovenie § 53 ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov,
  - ustanovenie § 53 ods. 14 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov,
  - ustanovenie § 790 písm. b) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov,

- ustanovenie § 792a ods. 2 písm. a) a ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov,
- ustanovenie § 816 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov,
- ustanovenie § 37 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve, v znení neskorších predpisov.

III.

Vymedzenie pojmov

5. Pojmy a skratky uvedené v tomto metodickom usmernení majú význam, ktorý je definovaný v tomto bode. Definície ďalších pojmov a skratiek môžu byť uvedené priamo v texte, ak je to v danom prípade účelnejšie. Pojmy a skratky v tomto metodickom usmernení nevymedzené majú význam prikladajúci im právnymi predpismi, v ktorých sú definované alebo používané. Ak takýchto právnych predpisov niet, majú tieto pojmy a skratky význam, ktorý im všeobecne prikladá spisovná slovenčina.

OT (oceňovacie tabuľky) označujú súhrn údajov, ktoré sú spolu s poistnou sumou potrebné k určeniu konkrétnej výšky poistného plnenia; oceňovacie tabuľky obvykle pozostávajú predovšetkým z údajov o jednotlivých poškodeniach zdravia a iných následkoch poistných udalostí spolu s priradeným percentuálne, popr. inak určeným rozsahom poistného plnenia z poistnej sumy, na ktorý má poistený v prípade vzniku poistnej udalosti s uvedenými následkami nárok;

OZ označuje zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov;

ZoP označuje zákon č. 8/2008 Z. z., o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

IV.

K povinnosti poskytnúť oceňovacie tabuľky

6. V prípade vzniku poistnej udalosti má poistený v súlade s § 816 OZ právo, aby mu bolo poskytnuté poistné plnenie vo výške určenej na základe poistných podmienok. **Oceňovacie tabuľky sú v prípade poistenia osôb ako súčasť poistných podmienok zároveň neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy. Poisťovateľ je povinný pred uzavretím poistnej zmluvy v súlade s ustanovením § 792a ods. 2 písm. a) v spojení s ustanovením § 792a ods. 4 OZ a s ustanovením § 37 ods. 1 písm. b) a c) ZoP odovzdať v písomnej forme OT osobe, s ktorou má byť poistná zmluva uzatvorená. Uvedené povinnosti sa vzťahujú na prípady poistenia životného, poistenia úrazu, i poistenia choroby. Poisťovateľ nie je povinný OT poskytovať v prípade poistných produktov, ktorých jednotlivé obsahy poistných plnení sa neurčujú za pomoci OT.**
7. Po abrogácii vyhlášky Ministerstva financií č. 49/1964 Zb. o poistných podmienkach pre poistenie osôb v znení vyhlášky č. 56/1979 Zb. právny poriadok SR neobsahuje od 1. novembra 1991 OT pre určenie výšky poistného plnenia v prípade poškodenia zdravia ako poistnej udalosti. Z tohto dôvodu si jednotlivé poisťovne k svojim produktom vytvárajú vlastné oceňovacie tabuľky, ktoré sa od seba do určitej miery odlišujú. Vzhľadom k tomu, že poistený si môže výšku v budúcnosti očakávateľného poistného

plnenia zistiť práve s pomocou týchto tabuliek, je oboznámenie sa s nimi pre spotrebiteľa dôležité už pred samotnou kontraktáciou poisťnej zmluvy.

8. Ustanovenie § 792a bolo do OZ doplnené zákonom č. 526/2002 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2003. Podľa osobitnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 526/2002 Z. z. sa povinnosť obsiahnutá v predmetnom ustanovení zaviedla za účelom dosiahnutia štandardného postupu uplatňovaného v EÚ v súlade s prílohou smernice Rady 92/96/EHS o koordinácii zákonov, iných predpisov a správnych opatrení vzťahujúcich sa na priame životné poistenie (ďalej iba „smernica 92/96/EHS“) nahradenou dnes účinnou konsolidovanou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES o životnom poistení (ďalej iba „smernica 2002/83/ES“). Ako smernica 92/96/EHS, tak aj smernica 2002/83/ES sa týkajú iba poistenia životného. Táto skutočnosť viedla niektorých autorov k neuplatneniu jazykového výkladu zákona, čo vyústilo k nesprávnym záverom, podľa ktorých sa má § 792a OZ aplikovať len v prípade zmlúv spadajúcich do odvetví životného poistenia vymenovaných v prílohe č. 1 časti A ZoP, ku ktorým nepatrí poistenie úrazové ani poistenie choroby.¹⁾
9. Kategorizácia poistení obsiahnutá v ZoP a v smernici 2002/83/ES je odlišná od členenia poistení podľa OZ (§ 790). Pojem poistenia osôb sa s pojmom životného poistenia teda presne nekryje. **Národná banka Slovenska súhlasí s doktrínálnym názorom, podľa ktorého v sebe pojem poistenia osôb v zmysle § 816 an. OZ implikuje ako poistenie životné, tak aj poistenie úrazové a poistenie choroby (ktoré sú v zmysle prílohy č. 1 časti B bodu 1 a 2 ZoP subkategóriami poistenia neživotného).**²⁾ Takýto záver je odvodzovaný z pomerne jednoznačného znenia § 790 písm. b) OZ, podľa ktorého možno fyzickú osobu poistiť pre prípad jej **telesného poškodenia (v dôsledku úrazu či choroby)**, smrti, dožitia určitého veku alebo pre prípad inej poisťnej udalosti. Nedá sa však stotožniť s tvrdením, podľa ktorého by bola množina životného poistenia totožná s množinou poistenia osôb. Už preto nie, že sa jedná o dve množiny vytrhnuté z dvoch odlišných členení. Tieto množiny majú spoločný prienik, ktorý sa môže dynamicky meniť v závislosti od vôle zákonodarcu.
10. Pokiaľ by sme ustanovenie vykladali iba teleologickým a eurokonformným výkladom, dalo by sa dovodiť, že sa ustanovenie § 792a OZ má vzťahovať iba na poistenie životné. Jazykový výklad však rozsah tohto ustanovenia rozširuje aj na zvyšné subkategórie poistení, ktoré síce nepatria do životného poistenia v zmysle prílohy č. 1 časti A ZoP, ale dajú sa podradiť pod poistenie osôb podľa § 816 an. OZ. V súlade s princípom právnej istoty a zákazom eurokonformného výkladu proti jasnému jazykovému zneniu je potrebné akceptovať tento extenzívnejší výklad.
11. Zákonodarca teda rozšíril pôsobnosť smernice i na niektoré subkategórie poistenia neživotného. Nejednalo sa však o transpozíciu chybnú, pretože bod 28 smernice 2002/83/ES rozšírenie pôsobnosti výslovne umožňuje. Pre úplnosť je ešte treba uviesť, že ani pri reštriktívnom výklade tohto článku by nešlo o nesprávnu transpozíciu, ale

¹⁾ Porovnaj FEKETE, Imrich. *Občiansky zákonník. 2. Veľký komentár*. Bratislava: Eurokódex 2011, s. 2328.

²⁾ Bližšie viď komentár k § 816 in FEKETE, Imrich. *Občiansky zákonník. 2. Veľký komentár*. Bratislava: Eurokódex 2011 a VOJČÍK, Peter et al. *Občiansky zákonník. Druhé prepracované vydanie*. Bratislava: Wolters Kluwer 2009.

- o tzv. presahujúcu transpozíciu, ktorá je vo všeobecnosti prípustná v prípade, že tomu nič explicitne ani implicitne nebráni.³⁾
12. Ustanovenie § 792a ods. 2 písm. a) OZ predpisuje poisťovateľovi v prípade poistenia osôb pred uzavretím poisťovnej zmluvy poskytnúť tomu, kto s ním uzatvára poisťovnú zmluvu okrem údajov podľa § 792a ods. 1 OZ aj údaje o obsahu všetkých poisťovných plnení v súvislosti s poisťovnou udalosťou. **Vzhľadom k tomu, že obsah poisťovných plnení sa určí práve na základe OT a poisťovnej sumy, je obsah OT nesporne treba považovať za údaje v zmysle § 792a ods. 2 písm. a) OZ. Ustanovenie § 792a ods. 4 OZ ďalej jednoznačne stanovuje povinnosť poskytnúť údaje v písomnej forme.**
  13. Ustanovenie § 37 ods. 1 písm. c) ZoP v tomto prípade uvedené pravidlo potvrdzuje, keď stanovuje, že poisťovňa a pobočka zahraničnej poisťovne sú povinné poskytnúť klientovi jasne a zrozumiteľne dôležité informácie súvisiace s uzavretím poisťovnej zmluvy a upozorniť ho na dôležité skutočnosti a riziká súvisiace s uzavretím poisťovnej zmluvy. I keď pre splnenie tejto povinnosti zákon nepredpisuje písomnú formu, má byť i táto povinnosť v súlade s § 37 ods. 1 písm. b) ZoP splnená s odbornou starostlivosťou v záujme klientov.
  14. Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve s účinnosťou od 1. 1. 2016 vo svojom článku II bode 1 transponuje čl. 185 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) a mení znenie § 792a ods. 2 OZ tak, že sa v ňom obsiahnuté informačné povinnosti nevzťahujú na poistenie pre prípad úrazu. Poisťovateľ preto od nadobudnutia účinnosti tejto novely nebude v prípade poistenia úrazu povinný poskytovať v rámci predzmluvných informačných povinností oceňovacie tabuľky v písomnej forme osobe, s ktorou uzaviera poisťovnú zmluvu. Táto zmena sa netýka iných subodvetví poistenia osôb, predovšetkým poistenia pre prípad choroby.
  15. Predmetná novela sa týka iba predzmluvných informácií a nijak nemení povinnosť poisťovateľa poskytnúť spotrebiteľovi OT v písomnej forme pri kontraktácii. Túto povinnosť odvodzujeme z § 816 OZ. V prípade vzniku poisťovnej udalosti má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté poisťovné plnenie vo výške určenej na základe poisťovných podmienok. Oceňovacie tabuľky tvoria spolu s poisťovnou sumou a pravidlami pre výpočet poisťovného plnenia súčasť predmetu zmluvy (charakteristické plnenie). Predmet zmluvy je pritom jej podstatnou náležitosťou. Aby nevznikali otázky ohľadom neplatnosti zmluvy či jej častí, je aj v záujme poisťovateľa, aby spotrebiteľ so znením OT ešte pred podpisom zmluvy oboznámil preukázateľným spôsobom. V tejto súvislosti ešte upozornujeme na neprijateľnosť prenosu dôkazného bremena na spotrebiteľa.
16. „Z vyššie uvedeného vyplýva, že podľa Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska bude správne postupovať ten poisťovateľ, ktorý osobe, s ktorou má byť poisťovná zmluva uzatvorená, pred uzatvorením tejto zmluvy poskytne OT v písomnej forme. V prípade uzatvorenia poisťovnej zmluvy sú oceňovacie tabuľky jej súčasťou.“

³⁾ Bližšie viď KRÁL, Richard. *Transpozície a implementácie smerníc ES v zemích EU a ČR*. Praha: C. H. Beck 2002, s. 88.

17. Za postup rozporný zo zákonom bude považované napríklad *prosté odkázanie na OT zverejnené na internete, alebo uistenie osoby, s ktorou má byť poisťná zmluva uzatvorená, že jej budú OT poskytnuté v budúcnosti na vyžiadanie v obchodných miestach poisťovne.*

V.

K možnostiam jednostrannej zmeny obsahu oceňovacích tabuliek

18. Ustanovenie oprávňujúce poisťovateľa jednostranne zmeniť obsah OT je považované za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s ods. 4 písm. i) OZ. Uvedené neplatí pri poisťných zmluvách uzatvorených na dobu neurčitú, ak sa na uvedenú podmienku vzťahuje výnimka zakotvená v § 53 ods. 14 písm. b) OZ alebo ak existuje opodstatnený dôvod zmeny, ktorý je uvedený v zmluve v súlade s ustanovením § 53 ods. 4 písm. i) OZ in fine a súčasne sú splnené podmienky podľa § 53 ods. 14 písm. b).⁴⁾ V prípade poisťných zmlúv uzatvorených na dobu určitú obsahujúcich opodstatnený dôvod zmeny v zmysle § 53 ods. 4 písm. i) OZ in fine naplnenie rovnakých podmienok ako sú uvedené pre zmluvy

⁴⁾ V tejto súvislosti poukazujeme na aktuálnu judikatúru Súdneho dvora EÚ, ktorá priestor pre vyhlásenie neprijateľnosti zmluvných podmienok umožňujúcich jednostranné zmeny značne rozširuje.

Rozsudok RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, vo svojich bodoch 55 a 65 uvádza:

„ Články 3 a 5 smernice 93/13 v spojení s článkom 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že na účely posúdenia, či štandardná zmluvná podmienka, ktorou si dodávateľ vyhradil právo meniť poplatky za dodávky plynu, spĺňa alebo nespĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti stanovené v týchto ustanoveniach, má zásadný význam:

a. či zmluva transparentným spôsobom uvádza dôvod a spôsob zmeny týchto poplatkov, aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať prípadné zmeny týchto poplatkov. Nedostatok informácií v tejto súvislosti pred uzavretím zmluvy v zásade nemožno nahradiť len tým, že spotrebiteľia budú v priebehu realizácie zmluvy v dostatočnom predstihu informovaní o zmene poplatkov a o ich práve zmluvu vypovedať, ak s touto zmenou nesúhlasia, a

b. či spotrebiteľ môže za konkrétnych podmienok skutočne zrealizovať možnosť výpovede.“

Rozsudok Matei, C-143/13, EU:C:2015:127, v bodoch 59 až 61 uvádza:

„59. Ďalej treba konštatovať, že podmienky, ktoré veriteľovi umožňujú jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu, sú výslovne uvedené v bode 1 písm. j) prílohy smernice 93/13, ktorá v súlade s článkom 3 ods. 3 tejto smernice obsahuje indikatívny a nie vyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. Bod 2 písm. b) tejto prílohy spresňuje podmienky, za ktorých uvedený bod 1 písm. j) nebráni takýmto podmienkam.

60. S prihliadnutím na cieľ sledovaný prílohou smernice 93/13, a to slúžiť ako „čierny zoznam“ podmienok, ktoré možno považovať za nekalé, by zahrnutie takých podmienok, ako sú podmienky, ktoré umožňujú veriteľovi jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu, do tohto zoznamu, bolo z veľkej časti zbavené potrebného účinku, pokiaľ by tieto podmienky boli bez ďalšieho vylúčené z posúdenia ich prípadnej nekalkej povahy podľa článku 4 ods. 2 smernice 93/13.

61. Rovnako to platí aj pre uplatniteľnú rumunskú právnu úpravu a najmä článok 4 ods. 4 zákona č. 193/2000, ktorý má za cieľ prebrať článok 3 ods. 3 smernice 93/13 a prílohu uvedenú v tomto ustanovení pomocou mechanizmu, ktorý spočíva vo vypracovaní „čierneho zoznamu“ podmienok, ktoré sa majú považovať za nekalé. Okrem toho sa na takýto mechanizmus vzťahujú prísnejšie ustanovenia, ktoré môžu členské štáty pri dodržaní práva Únie prijať alebo zachovať v oblasti upravenej smernicou 93/13, aby na základe článku 8 tejto smernice zabezpečili vyššiu ochranu spotrebiteľov.“

na dobu neurčitú v § 53 ods. 14 písm. b) OZ znižuje pravdepodobnosť, že podmienka umožňujúca jednostrannú zmenu bude považovaná za neprijateľnú.

19. Podľa § 53 ods. 4 písm. i) OZ sa za neprijateľnú podmienku považuje ustanovenie, ktoré umožňuje dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve. Výnimkou je podľa § 53 ods. 14 písm. a) OZ podmienka, podľa ktorej si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z opodstatneného objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ. Súčasne sa dodávateľ musí zaviazat', že o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu bez zbytočného odkladu spotrebiteľa písomne informuje. Spotrebiteľ musí mať právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.
20. Za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. i) OZ sa v súlade s § 53 ods. 14 písm. b) OZ nepovažuje ani podmienka, podľa ktorej si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo meniť jednostranne podmienky spotrebiteľskej zmluvy na dobu neurčitú, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.
21. V súlade s ustálenou interpretáciou ustanovení bodu 1 písm. j) a bodu 2 písm. a), b) prílohy k smernici Rady 93/13/ES o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej iba „smernica 93/13/ES“) by zmluvné podmienky, ktoré umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť podmienky zmluvy, nemuseli spôsobiť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa takú nerovnováhu, aby boli považované za neprijateľné, ak:
  - a. existuje opodstatnený dôvod zmeny, ktorý je uvedený v zmluve; alebo
  - b. pre zmenu úrokových sadzieb alebo iných poplatkov zmluvná podmienka uvádza, že zmena bude z opodstatneného dôvodu (ktorý v zmluve nie je uvedený) a zmluva ukladá dodávateľovi oznámiť to spotrebiteľovi pri najbližšej príležitosti (nemusí byť vopred) a spotrebiteľ je oprávnený okamžite vypovedať zmluvu; alebo
  - c. pre zmluvu na dobu neurčitú táto ukladá dodávateľovi ihneď o tom informovať spotrebiteľa a tento má právo okamžite vypovedať zmluvu.
22. Teda kým ustanovenie bodu 1 písm. j) prílohy k smernici (transponované do § 53 ods. 4 písm. i) OZ) vyžaduje, aby zmluvné podmienky o jednostrannej zmene zmluvy obsahovali vymedzenie opodstatneného dôvodu, bod 2 písm. b) prílohy (transponované do § 53 ods. 14 OZ) toto vymedzenie nevyžaduje. V tomto prípade postačuje, že opodstatnený dôvod objektívne existuje. Na vyrovnanie tohto znevýhodnenia spotrebiteľa ale ukladá oznamovaciu (informačnú) povinnosť dodávateľovi, a právo vypovedať zmluvu spotrebiteľovi.
23. Pokiaľ dodávateľ nesplní požiadavky stanovené § 53 ods. 14 OZ písm. b), neuplatní sa výnimka, a táto zmluvná podmienka tak môže byť posudzovaná podľa § 53 ods. 4 písm. i) OZ. (Ustanovenie § 53 ods. 14 písm. a) sa na OT z povahy vecí nebude aplikovať.) Vo všeobecnosti je v tomto prípade sankciou neplatnosť zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti (podľa § 53 ods. 5 OZ).

24. V súvislosti s požiadavkami čl. 5 smernice 93/13/ES (zrozumiteľnosť) je potrebné upozorniť na to, že používanie odbornej terminológie (napríklad z oblasti práva alebo financií) môže spôsobiť, že uvedená podmienka je nezrozumiteľná pre bežného spotrebiteľa. Bežný spotrebiteľ si totiž nevie predstaviť, aké práva a povinnosti sa s uvedenými pojmami spájajú, a teda nevie ani posúdiť, čo je obsahom zmluvy, ktorú uzatvára.
25. Z toho pohľadu aj zmluvná podmienka, ktorá by technicky splňala podmienky § 53 ods. 4 písm. i) OZ, príp. § 53 ods. 14 písm. b) OZ, môže byť vyhlásená za neprijateľnú, ak používa odborný jazyk, ktorý priemernému spotrebiteľovi znemožňuje zistiť obsah práv a povinností z tejto podmienky vyplývajúcich. Keďže s predmetom poistenia úrazu a choroby sú imanentne spojené určité diagnózy, nebude uvedené pravidlo uplatňované vo vzťahu k medicínskej terminológii používanej v oceňovacích tabuľkách tak prísne. Terminológia vo vlastnom texte zmluvy, vo všeobecných obchodných podmienkach i v oceňovacích tabuľkách musí byť v tomto smere zrozumiteľná aspoň vo vzájomnej súvislosti.
26. V rozhodnutí vo veci C-92/11 RWE Vertrieb,⁵⁾ Súdny dvor Európskej únie uviedol: „Články 3 a 5 smernice 93/13 v spojení s článkom 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že na účely posúdenia, či štandardná zmluvná podmienka, ktorou si dodávateľ vyhradí právo meniť poplatky za dodávky plynu, splňa alebo nespĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti stanovené v týchto ustanoveniach, má zásadný význam:
- a. **či zmluva transparentným spôsobom uvádza dôvod a spôsob zmeny týchto poplatkov, aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať prípadné zmeny týchto poplatkov. Nedostatok informácií v tejto súvislosti pred uzavretím zmluvy v zásade nemožno nahradiť len tým, že spotrebiteľia budú v priebehu realizácie zmluvy v dostatočnom predstihu informovaní o zmene poplatkov a o ich práve zmluvu vypovedať, ak s touto zmenou nesúhlasia, a**
- b. **či spotrebiteľ môže za konkrétnych podmienok skutočne zrealizovať možnosť výpovede.“**
27. Z požiadavky transparentnosti vyplýva, že nepostačuje opodstatnený objektívny dôvod sám o sebe, ale tento dôvod sa musí v celom rozsahu vzťahovať na uskutočnenú jednostrannú zmenu. Požiadavka jednoznačných a zrozumiteľných kritérií tak znamená, že existuje pravidlo, pomocou ktorého vieme z dôvodu pre zmenu určiť rozsah tejto zmeny. Pokiaľ by tomu tak nebolo (ak by neexistovalo takéto určité pravidlo), mohol by poisťovateľ meniť OT v ľubovoľnom rozsahu. To by bolo v rozpore s čl. 5, ako aj s čl. 20 odôvodnenia smernice 93/13/ES. Citované rozhodnutie teda sprisňuje výnimku podľa bodu 2 písm. b) druhého odseku prílohy k smernici 93/13/ES, kam vracia požiadavku na uvedenie opodstatneného dôvodu.
28. Z požiadavky dobrej viery vyplýva, že jednostranná zmena zmluvy musí byť čo do kvality, rozsahu a implikovaného zásahu do postavenia slabšej zmluvnej strany úmerná dôvodu pre túto zmenu. Dodávateľ musí v súlade s citovaným rozsudkom vedieť

⁵⁾ Rozsudok RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, body 55 a 65.

kvantifikovať dosah vymedzených dôvodov a zmluvu meniť proporcionálne. Vzhľadom k povahe OT je splnenie vyššie uvedených kritérií ťažko predstaviteľné nielen z pohľadu požiadavky transparentnosti, ale aj z pohľadu kritérií na dôvod ich zmeny.

29. *Ak by napríklad podmienka, podľa ktorej má poisťovateľ právo počas trvania poistenia príslušné oceňovacie tabuľky dopĺňať a meniť v závislosti od vývoja lekárskej vedy alebo lekárskej praxe, obsahovala v zmluve uzatvorenej na dobu určitú*

a. okrem bližšieho uvedenia opodstatneného dôvodu aj

b. explicitný záväzok dodávateľa písomne informovať spotrebiteľa bez zbytočného odkladu o jednostrannej zmene OT a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu a

c. právo spotrebiteľa v prípade jednostrannej zmeny OT zo strany dodávateľa bezplatne a s okamžitou platnosťou vypovedať predmetnú zmluvu či jej časť,

bola by takáto podmienka považovaná za neprijateľnú s menšou pravdepodobnosťou.

30. Dôvodom pre jednostrannú zmenu OT v súlade s písm. c) bodu 29 tohto usmernenia môže byť napr. lekársky zákrok, ktorý sa stane v Slovenskej republike bežne dostupným a pomôže zdravotné poškodenie úplne odstrániť alebo čiastočne zmierniť. Pokiaľ by však dodávateľ vyššie uvedenú podmienku neodôvodnil, bolo by ju treba samu o sebe považovať za neprijateľnú (a neplatnú) z dôvodu netransparentnosti a nezrozumiteľnosti.

VI.

Záverečné ustanovenia

31. Toto metodické usmernenie predstavuje právny názor útvaru dohľadu nad finančným trhom. Tento právny názor bude uplatňovaný pri výkone dohľadu a vedení prvostupňových konaní zo strany útvaru dohľadu nad finančným trhom.

V Bratislave dňa 21. apríla 2015

Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ
útvaru dohľadu nad finančným trhom